

Sectoraal comité van het Rijksregister

Beraadslaging RR nr 57/2013 van 10 juli 2013

Betreft: machtigingsaanvraag van Kind en Gezin en van het Vlaams Agentschap Jongerenwelzijn om toegang te bekomen tot bepaalde informatiegegevens uit het Rijksregister en om het identificatienummer van het Rijksregister te kunnen gebruiken in het kader van de integrale jeugdzorg (RN-MA-2013-164)

Het Sectoraal comité van het Rijksregister, (hierna "het Comité");

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* (hierna "WRR");

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 31 *bis*;

Gelet op het koninklijk besluit van 17 december 2003 *tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van bepaalde Sectorale comités opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*;

Gelet op de beraadslaging RR nr. 37/2013 van 8 mei 2013;

Gelet op de aanvraag van Kind en Gezin, ontvangen op 21 mei 2013, en op de aanvraag van het Vlaams Agentschap Jongerenwelzijn ontvangen op 19 april 2013;

Gelet op de aanvraag van het technisch en juridisch advies gericht aan de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken op 24 juni 2013;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Beslist op 10 juli 2013, na beraadslaging, als volgt:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De aanvraag strekt ertoe om het Agentschap Jongerenwelzijn en Kind en Gezin, hierna de aanvragers, te machtigen om
 - een toegang te bekomen tot de informatiegegevens vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot en met 5° WRR;
 - het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken ;
 - evenals de automatische mededeling te bekomen van de wijzigingen van bepaalde van de bovenvermelde gegevens

zodat de aanvragers deze gegevens kunnen gebruiken in het kader van twee toepassingen, "INSISTO" en "DOMINO OCJ" genaamd, die tot doel hebben om hulp en zorg op maat te organiseren voor minderjarigen.
2. Het Agentschap Jongerenwelzijn diende haar machtigingsaanvraag in op 19 april 2013 en op basis van deze vraag verleende het Comité in haar beraadslaging nr. 37/2013 van 8 mei 2013 een machtiging voor wat het INSISTO-luik betrof. Tegelijk werd de aanvraag van het Agentschap deels (met name wat het DOMINO OCJ-luik betreft) onontvankelijk verklaard:
"Het Comité merkt op dat voor de toepassing DOMINO OCJ onduidelijkheid heerst over het feit of de aanvrager wel kan optreden als verantwoordelijke voor de verwerking, gelet op het feit dat enerzijds de aanvrager zich als verantwoordelijke opwerpt en dat anderzijds artikel 72, §3, van het decreet voorschrijft dat Kind en Gezin optreedt als verantwoordelijke voor de verwerking voor de gegevensverwerkingen die door de vertrouwenscentra kindermishandeling worden uitgevoerd. Aangezien het niet duidelijk is welke van deze twee instanties de rol van verantwoordelijke voor de verwerking vervullen in het kader van de toepassing DOMINO OCJ, beslist het Comité dat dit luik van de aanvraag niet ontvankelijk is."
3. Op 21 mei 2013 diende Kind en Gezin een machtigingsaanvraag in die handelt over het DOMINO OCJ-luik. Het Comité zal in onderhavige beraadslaging onderzoeken in hoeverre de

informatie in deze aanvraag toelaat om de aanvragers te machtigen om de in randnummer 1 vermelde gegevens op te vragen en te gebruiken in het kader van deze toepassing.

4. Volledigheidshalve dient ook te worden opgemerkt dat in onderhavige context eveneens machtigingsaanvragen zijn ingediend bij de Afdeling Gezondheid van het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van Gezondheid en bij de Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer. Onderhavige beraadslaging heeft geen betrekking op deze aspecten en handelt dus enkel over de toegang tot de informatiegegevens van het Rijksregister (en hun wijzigingen) en op het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister (in het kader van de DOMINO OCJ – toepassing).

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. TOEPASSELIJKE WETGEVING

A.1. Wet van 8 augustus 1983 (WRR)

5. Overeenkomstig artikel 5, eerste lid, 1°, WRR wordt de machtiging om toegang te verkrijgen tot of om mededeling te bekomen van de informatiegegevens bedoeld in artikel 3, eerste en tweede lid, WRR verleend door het Comité *"aan de Belgische openbare overheden voor de informatiegegevens die zij gemachtigd zijn te kennen uit hoofde van een wet, een decreet of een ordonnantie."*
6. Het Agentschap Jongerenwelzijn werd opgericht krachtens artikel 2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008 *tot uitvoering van het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand en het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003*. Artikel 3 van dit besluit bepaalt:

"Het agentschap heeft als missie om samen met zijn partners, op grond van een behoefte of een vraag, een continuüm van zorg aan te bieden aan de doelgroep om zo de ontplooiingskansen van de doelgroep te vrijwaren.

De doelgroep van de activiteiten van het agentschap wordt gevormd door:

1° jeugd voor wie de maatschappelijke integratie en participatie in het gedrang is of dreigt te komen door een problematische leefsituatie, door een verschillende leefcultuur of door andere, maatschappelijk niet aanvaardbare situaties; Met jeugd wordt bedoeld kinderen en jongeren tot de leeftijd van 25 jaar;

2° personen die worden onderworpen aan maatregelen als vermeld in de federale wetten houdende maatregelen ten aanzien van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd;

3° de ouders, de opvoedingsverantwoordelijken en de natuurlijke personen die bij de personen vermeld in punt 1° en 2° inwonen of die met die persoon een affectieve band hebben, of die in de buurt ervan wonen of die er geregeld contact mee hebben, onder meer bij het schoolgaan, in de werksituatie of tijdens de vrijetijdsbesteding.

7. Kind en Gezin werd opgericht bij decreet van 30 april 2004 *tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin* en artikel 8 van dit decreet bepaalt dat het onder andere taken opneemt *"inzake crisisopvang van jonge kinderen, inzake verstoorde opvoedingssituaties en inzake hulpverlening bij kindermishandeling"*.

8. In uitvoering van het decreet *betreffende de integrale jeugdhulp*¹ (hierna "het decreet"), werd de toepassing DOMINO OCJ ontwikkeld en deze toepassing zal gebruikt worden bij het elektronisch behandelen van aanmeldingen bij de gemandateerde voorzieningen (met name de Vertrouwenscentra Kindermishandeling en de Ondersteuningscentra Jeugdzorg) van "verontrustende situaties"². In de mate dat de aanvragers, **als verantwoordelijke voor de verwerking**, daartoe de gegevens van minderjarigen moeten verwerken, komen zij op grond van artikel 5, eerste lid, 1° WRR in aanmerking om gemachtigd te worden om toegang te hebben tot de informatiegegevens van het Rijksregister en om het identificatienummer te gebruiken.

9. In de beraadslaging nr. 37/2013 van 8 mei 2013 werd de aanvraag van het Agentschap Jongerenwelzijn – voor wat het DOMINO OCJ-luik betrof – onontvankelijk verklaard omdat onduidelijkheid heerste over het feit of dit Agentschap wel kon optreden als verantwoordelijke voor de verwerking. De machtigingsaanvraag van Kind en Gezin van 21 mei 2013 schept ter zake klaarheid: Kind en Gezin treedt krachtens artikel 72, §3, van het decreet op als verantwoordelijke voor de verwerking voor de gegevensverwerkingen die door de vertrouwenscentra kindermishandeling worden uitgevoerd, terwijl het Agentschap Jongerenwelzijn verantwoordelijk is voor alle verwerkingen die in het kader van de Ondersteuningscentra Jeugdzorg plaatsvinden.

¹ Het decreet *betreffende integrale jeugdhulp* werd op 3 juli 2013 door het Vlaams Parlement goedgekeurd. Het is nog niet in werking getreden. Voorliggende beraadslaging is dan ook onder voorbehoud van inwerkingtreding van dit decreet.

² Artikel 2, § 1, 53°, van het decreet definieert een "verontrustende situatie" als volgt: *"Een situatie die de ontwikkeling van een minderjarige bedreigt doordat zijn psychische, fysieke of seksuele integriteit of die van een of meer leden van zijn gezin wordt aangetast of doordat zijn affectieve, morele, intellectuele of sociale ontplooiingskansen in het gedrang komen, waardoor het aanbieden van jeugdhulpverlening maatschappelijk noodzakelijk kan zijn."*

10. Het Comité besluit aldus dat de aanvragers op grond van artikel 5, eerste lid, 1° WRR in onderhavige context in aanmerking komen om gemachtigd te worden om toegang te hebben tot de informatiegegevens van het Rijksregister en om het identificatienummer te gebruiken in het kader van de DOMINO OCJ-toepassing.

A.2. Wet van 8 december 1992 (WVP)

11. Op grond van artikel 4 WVP vormen de informatiegegevens van het Rijksregister persoonsgegevens, waarvan de verwerking slechts is toegelaten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden. De persoonsgegevens dienen bovendien toereikend, ter zake dienend en niet overmatig te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

B. FINALITEIT

12. Indien jeugdhulpaanbieders vaststellen dat ze zelf niet langer de ontwikkelingskansen of de integriteit van de minderjarige of van een of meer van de leden van het gezin waartoe de minderjarige behoort, kunnen vrijwaren, kunnen ze zich richten tot bepaalde gemandateerde voorzieningen, met name tot het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg en tot het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling.
13. Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg heeft als opdracht om:
 - op verzoek consult te verlenen aan jeugdhulpaanbieders in verontrustende situaties;
 - verontrustende situaties te onderzoeken en op te volgen op vraag van jeugdhulpaanbieders of het openbaar ministerie. Dit resulteert in een gemotiveerde beslissing over het al dan niet aanwezig zijn van de maatschappelijke noodzaak tot jeugdhulpverlening;
 - indien nodig, door te verwijzen naar de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverlening of via de toegangspoort naar de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverlening;
 - indien het van oordeel is dat er jeugdhulp noodzakelijk is doch de betrokkenen niet vrijwillig meewerken, de minderjarige door te verwijzen naar het openbaar ministerie.
14. Het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling heeft in het kader van het decreet volgende opdrachten:
 - het onderzoeken van meldingen van kindermishandeling en vermoedens van kindermishandeling op verzoek van om het even welke persoon of instelling;
 - het verstrekken van gepaste jeugdhulpverlening aan minderjarige slachtoffers van kindermishandeling en hun gezin;

- op verzoek van jeugdhulpaanbieders in verontrustende situaties waar er een vermoeden bestaat dat het aanbieden van jeugdhulpverlening maatschappelijk noodzakelijk is, consult verlenen of de verontrustende situatie onderzoeken.

15. Met de toepassing DOMINO OCJ – die gebruik maakt van basisdiensten van het eHealth-platform (Cf. artikel 72, §4, decreet) – zullen verontrustende situaties op elektronische wijze bij deze gemandateerde voorzieningen kunnen aangemeld worden. Om deze aanmeldingen op een correcte manier te laten plaatsvinden, is het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister van de minderjarigen noodzakelijk en is ook een toegang nodig tot de gevraagde gegevens uit het Rijksregister.
16. Het doeleinde van de gegevensverwerking in het kader van de toepassing DOMINO OCJ betreft aldus de **realisatie van de integrale jeugdhulp** zoals voorzien in het decreet.
17. Het Comité stelt vast dat het nagestreefde doeleinde welbepaald en uitdrukkelijk omschreven is. Het betreft tevens een gerechtvaardigd doeleinde (artikel 4, § 1, 2°, WVP). De verwerkingen die de aanvragers met het oog daarop doen, zijn immers gestoeld op artikel 5, eerste lid, e), artikel 6, § 2, l), artikel 7, § 2, e), artikel 8, §2, a), WVP.

C. PROPORTIONALITEIT

C.1. Ten opzichte van de toegang tot de gegevens uit het Rijksregister

18. De aanvrager wenst van de personen die jeugdhulp krijgen de mededeling te bekomen van de gegevens vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot en met 5° WRR, namelijk :
 - *naam en voornamen;*
 - *geslacht;*
 - *geboortedatum en geboorteplaats;*
 - *nationaliteit;*
 - *hoofdverblijfplaats.*
19. De aanvragers wensen toegang tot al deze gegevens in het kader van de toepassing DOMINO OCJ (cf. supra randnummers 12-15), met het oog op de realisatie van de integrale jeugdhulp. De gegevens zijn met name nodig om de minderjarigen correct aan te melden bij de gemandateerde voorzieningen. Wat het gegeven "nationaliteit" betreft, voegen de aanvragers er nog aan toe dat zij deze informatie nodig hebben om gerichte acties te kunnen opzetten voor welbepaalde doelgroepen.

20. Het Comité oordeelt, rekening houdend met de toelichting verschaft in de aanvraag, dat een toegang tot de informatiegegevens vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot en met 5° WRR, gelet op het nagestreefde doeleinde, proportioneel, ter zake dienend en niet overmatig is (artikel 4, § 1, 3°, WVP).

C.2. Ten overstaan van het identificatienummer van het Rijksregister

21. Het gebruik van het identificatienummer van de personen die jeugdhulp krijgen, wordt aangevraagd voor de unieke identificatie van de betrokken personen. Aan de hand van het identificatienummer van het Rijksregister, dat een uniek nummer is, kan een persoon precies geïdentificeerd worden en kunnen vergissingen ter zake vermeden worden.
22. Het door de aanvragers gewenste gebruik van het identificatienummer is, in het licht van het opgegeven doeleinde, in overeenstemming met artikel 4, § 1, 3°, WVP.

C.3. Wijzigingen

23. De aanvragers wensen tevens dat de wijzigingen van de in randnummer 18 geciteerde gegevens, automatisch worden meegedeeld zodat ze steeds over de meest actuele gegevens beschikken.
24. In het kader van de toepassing DOMINO OCJ, zal het ondersteuningscentrum Jeugdzorg vaak een langdurige opdracht voor opvolging hebben voor de minderjarigen waarvoor ze gevat wordt en het dient hierbij steeds over de meest recente gegevens te beschikken. Ook de Vertrouwenscentra Kindermishandeling dienen steeds over de meest actuele gegevens te beschikken. Deze zijn nodig om een cliënt zo goed mogelijk te kunnen begeleiden. Daarnaast is de jeugdhulp in veel gevallen niet beëindigd na een eerste jeugdhulpbeslissing. Bij een heropstarten van de hulpverlening is het belangrijk om opnieuw over de meest actuele persoonsgegevens van de cliënt te beschikken.
25. Het Comité is van oordeel dat het gepast is dat de aanvragers over zo correct mogelijke persoonsgegevens kunnen beschikken. In die optiek is een toegang/mededeling van de wijzigingen in overeenstemming met artikel 4, § 1, 3°, WVP.

C.4. Ten opzichte van de frequentie van de mededeling en de duur van de machtiging

C.4.1. De aanvragers wensen een permanente toegang.

26. De aanvragers wensen een permanente toegang gelet op het feit dat in het kader van de integrale jeugdzorg voortdurend correcte registraties en identificaties van minderjarigen moeten gebeuren bij de de gemandateerde voorzieningen.
27. Het Comité is van oordeel dat het doeleinde vereist dat de aanvragers in staat zijn om op elk moment de gegevens van de betrokkenen te raadplegen. Een permanente toegang is dan ook gepast opdat de aanvragers hun werkzaamheden naar behoren zouden kunnen uitvoeren (artikel 4, § 1, 3°, WVP).

C.4.2. De aanvragers wensen een machtiging voor onbepaalde duur.

28. Er wordt een machtiging voor onbepaalde duur gevraagd, daar de werkzaamheden van de aanvragers niet in de tijd beperkt zijn.
29. Het Comité stelt vast dat de realisatie van het doeleinde niet in de tijd beperkt is. In het licht van het doeleinde is een machtiging van onbepaalde duur gepast (artikel 4, § 1, 3°, WVP).

C.5. Ten opzichte van de bewaringstermijn

30. De aanvragers voorzien er in dat de persoonsgegevens in het elektronisch dossier worden bewaard tot dat de betrokkene 50 jaar is (rekening houdend met het feit dat de jeugdhulp kan worden voortgezet tot de betrokkene 25 jaar is).
31. Ter verantwoording van voormelde bewaringstermijn, geven de aanvragers een uitgebreide toelichting, die als volgt kan samengevat worden: het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg en de Vertrouwenscentra Kindermishandeling kunnen mee aan de basis liggen van beslissingen die zeer ingrijpend zijn in het leven van de betrokken minderjarigen, en de informatie die in deze context wordt geregistreerd kan in een latere levensfase relevant zijn om psychologische hulp te kunnen bieden aan de betrokkene.
32. Gelet op het voorgaande en rekening houdend met artikel 4, § 1, 5° van de WVP, aanvaardt het Sectoraal comité een bewaartermijn van de persoonsgegevens totdat de betrokkene 50 jaar is, doch acht het noodzakelijk dat – bij gebreke aan specifiek kader – de persoonsgegevens na het beëindigen van de jeugdhulp
 - a. uitsluitend op vraag van of met schriftelijke toestemming van de betrokkene worden meegedeeld, ook voor elk later gebruik van de persoonsgegevens.

Daarnaast moet de betrokkene zijn toestemming op elk moment kunnen intrekken. De aanvragers zijn gehouden hiervoor in de nodige garanties te voorzien.

- b. gearhiveerd worden (ongeacht of dossiers onder elektronische of papieren vorm worden bewaard) en aldus niet meer kunnen gewijzigd worden en slechts op uiterst beperkte wijze toegankelijk zullen zijn (behoudens in gevallen waarin de betrokkene zijn schriftelijke toestemming geeft);
- c. geanonimiseerd worden bij overlijden van de betrokkene.

C.6. Intern gebruik en/of mededeling aan derden

33. De volgende personen/instanties zullen de gegevens kunnen raadplegen:

- de aanmelders (de voorzieningen of personen die jeugdhulpverlening aanbieden en een aanmelding doen bij de gemandateerde voorzieningen);
- de medewerkers van de gemandateerde voorzieningen (artsen en zorgverstrekkers).

34. Het Comité neemt hiervan akte en het onderlijnt dat elk van bovenstaande actoren enkel toegang mogen hebben tot gegevens die ze nodig hebben in het kader van de uitoefening van hun functie.

C.7. Netwerkverbindingen

35. De aanvragers geven aan dat er in het kader van de toepassing DOMINO OCJ op basis van het identificatienummer geen enkele netwerkverbinding wordt gemaakt.

36. Om volledig te zijn, vestigt het Comité de aandacht op het feit dat:

- indien er later netwerkverbindingen mochten tot stand komen, de aanvrager het Comité daarvan vooraf op de hoogte moet brengen;
- het identificatienummer van het Rijksregister in relaties met derden slechts gebruikt mag worden voor zover dit kadert in de doeleinden waarvoor zij eveneens gemachtigd werden dit nummer te gebruiken.

D. BEVEILIGING

D.1. Consulent inzake informatieveiligheid

37. De aanvragers beschikken over een veiligheidsconsulent die aan de voorwaarden voldoet om door het Comité te worden aanvaard.

D.2. Informatieveiligheidsbeleid

38. De aanvragers beschikken over een geschreven document – beleid inzake informatiebeveiliging – dat de strategieën bevat alsmede de getroffen maatregelen om de verwerkte persoonsgegevens te beveiligen. Het Comité neemt hier akte van.

D.3. Personen die toegang hebben tot de gegevens/het nummer gebruiken en lijst van deze personen

39. De aanvragers moeten, zoals voorgeschreven door artikel 12 WRR, een lijst opstellen waarop alle personen worden opgenomen die toegang hebben tot de gevraagde gegevens uit het Rijksregister. Deze lijst zal voortdurend geactualiseerd en ter beschikking van het Comité gehouden worden. Zij zal aan het Comité worden voorgelegd op eerste verzoek.

40. De personen die op deze lijst worden opgenomen moeten daarenboven een verklaring ondertekenen waarin zij zich ertoe verbinden de veiligheid en het vertrouwelijk karakter van de informatiegegevens te bewaren.

41. Het Comité wil dat de aanvragers de nodige maatregelen treffen om de loggings te registeren zodat de toegangen kunnen worden gecontroleerd.

OM DEZE REDENEN,

het Comité

1° machtigt het Agentschap Jongerenwelzijn en Kind en Gezin, om in het kader van de toepassing DOMINO OCJ voor het doeleinde vermeld in punt B en onder de voorwaarden bepaald in deze beraadslaging voor onbepaalde duur:

- toegang te hebben tot de informatiegegevens – alsook tot hun wijzigingen – vermeld in artikel 3, eerste lid, 1° tot en met 5° WRR;
- het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken;

2° bepaalt dat deze machtiging pas in werking treedt op het ogenblik dat het decreet *betreffende de integrale jeugdhulp* in werking is getreden;

3° bepaalt dat indien op een later tijdstip een wijziging wordt aangebracht aan de organisatie van de informatieveiligheid die een impact kan hebben op de antwoorden die met het

veiligheidsformulier aan het Comité werden verstrekt, het Agentschap Jongerenwelzijn en Kind en Gezin een nieuwe vragenlijst i.v.m. de stand van de informatieveiligheid naar waarheid moeten invullen en aan het Comité moet bezorgen. Het Comité meldt de ontvangst ervan en behoudt het recht om daarop later eventueel te reageren;

4° bepaalt dat wanneer het Comité het Agentschap Jongerenwelzijn of Kind en Gezin een vragenlijst betreffende de informatieveiligheid stuurt, deze die vragenlijst waarheidsgetrouw moeten invullen en terugsturen aan het Comité. Dit laatste zal de ontvangst bevestigen en hierop reageren indien hiertoe aanleiding bestaat.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Mireille Salmon